

Basisgids om succesvol Cobitidae te houden

Introductie

Een van de grootste vreugden in de tropische zoetwater hobby is zeker het houden van modderkruipers uit het geslacht *Botia*, leden van de familie Cobitidae. Helaas kan het vinden van accurate informatie over hun zorg moeilijk zijn en er zijn verkeerde adviezen in overvloed. Om de verwarring nog groter te maken, is het geslacht *Botia* in 2004 herzien, en is de meerderheid van deze modderkruipers ondergebracht in nieuwe genera. In dit artikel hoop ik betrouwbare informatie over de juiste verzorging van deze prachtige vissen te geven, en te laten zien hoe een school modderkruipers uw aquarium echt kan verlevendigen.

Aquarium voorwaarden

Deze nieuwsgierige en voornamelijk op de bodem levende vissen zijn afkomstig uit een vrij uitgestrekt geografisch gebied, die het grootste deel van Azië bestrijkt. In de regel, geven zij de voorkeur aan water wat zacht en licht zuur is, en dit zou je ook in het aquarium zo dicht mogelijk moeten benaderen voor de beste lange-termijn resultaten. Hoewel ze misschien wennen aan het water van een gemiddelde hardheid, is het gewoon oneerlijk om deze vissen te dwingen zich aan te passen aan oneigenlijk hoge niveaus hardheid en pH. Het water moet ook weinig nitraten bevatten, schoon en goed zuurstofrijk zijn.

Modderkruipers zijn riviervissen en zijn gewend te leven in schoon zoetwater dat hun natuurlijke waterwegen hen biedt - ze zijn niet gewend aan de opstapeling van organisch afval dat maar al te makkelijk kan optreden in het gesloten systeem van een aquarium, regelmatige gedeeltelijke water verversingen zijn van essentieel belang. Je moet streven naar ten minste twee gedeeltelijke verversingen per week, waarbij wekelijks in totaal minimaal 25% van de totale aquariuminhoud wordt ververs. Modderkruipers waarderen een goede doorstroming in het aquarium, die kan worden gemaakt door de inzet van sproeibalken op de uitstroom van externe filters of via het gebruik van aanvullende powerheads. Dit zal hun natuurlijke omgeving nabootsen van matig snelstromende rivieren en beken - deze vissen kunnen vaak tegen de stroom in zwemmend worden gezien wat ze duidelijk pleziert.

Het substraat moet bestaan uit aquariumzand (mijn

voorkeur) of uit fijn, glad aquarium grind. Scherp substraat moet vermeden worden om de delicate baarddraden te beschermen. Ik heb modderkruipers gezien die een aantal jaren op grof grind werden gehouden waarbij de baarddraden geheel waren versleten, dit is een triest gezicht om te zien en is zo gemakkelijk te vermijden. In sommige gevallen, vooral als het grind niet vrij is van afval, kunnen de baarddraden zweren krijgen en infecteren.

De inrichting moet ook zorgvuldig worden gekozen om deze zeer klein geschubde vis te beschermen tegen schade. Gesteenten die ruw en scherp zijn (zoals lavasteen), moeten absoluut worden vermeden. Een van de favoriete bezigheden van de meeste *Botia* soorten is zich in kleine spleetjes persen, vaak met een hele groep. Elk type inrichting met ruwe of scherpe randen kan gevaarlijk kan zijn voor deze nieuwsgierige vis. Veel *Botia* houders hebben wel horror verhalen te vertellen over hun vissen die verstrikt raakten in ruimtes waarvan zij nooit gedacht zouden hebben dat ze in staat zouden zijn zich daar in te wurmen. Het sluiten van gaten in keramische inrichting of hout met aquarium siliconenkit kan voorkomen dat dit ook bij jou gebeurt.

Een goede keuze voor de inrichting is kienhout en leisteent, waarmee u vele natuurlijke grotten kunt construeren waarin uw vissen zich kunnen terug trekken als ze zich bedreigd voelen. Zonder voldoende schuilplaatsen, zal de modderkruiper in een permanent overspannen toestand verkeren en daarom kwetsbaar zijn voor problemen zoals witte stip (*Ichthyophthirius multifiliis*). Uw dierenwinkel zou deze noodzaak ook moeten onderkennen, en onder geen beding mogen ze hun modderkruipers houden in kale voorraad aquariums.

In het aquarium kunnen planten worden gezet, maar over

het algemeen leven deze niet lang, aangezien de meeste modderkruipers ofwel gaten in de bladeren maken of zelfs kleine gesteelde planten volledig afknippen. Ik heb gemerkt dat *Microsorium pteropus* (Javavaren) en *Anubias* soorten het meest robuust zijn, en lijken de aandacht van de modderkruipers het langst te overleven. Een ander punt wat je in in gedachten moet houden is dat *Botia*'s liever gedempte verlichting hebben, nog een reden waarom planten het mogelijk niet altijd zo goed doen in zo'n set-up.

In het aquarium moet een open zwemzone worden opgenomen, omdat deze vissen het leuk vinden om in scholen over de lengte van het aquarium heen en weer te zwemmen, meestal doen ze dit in de avond of onder gedempt licht, zoals maanlicht. Altijd goed onthouden om de kap goed afgesloten te houden, aangezien alle modderkruipers uitstekend kunnen springen.

Aantallen

Modderkruipers zijn schoolvissen en moeten altijd in groepen worden gehouden. Naar mijn mening is vijf het absolute minimum. Als ze als solitair exemplaar worden gehouden, kunnen ze zich ofwel agressief of teruggetrokken gaan gedragen, soms kwijnen ze door het laatste weg of weigeren ze te eten, wat leidt tot een pijnlijke en vroegtijdige dood. Deze vissen ontwikkelen sociale banden met elkaar en vinden steun in de school van hun eigen soort.

Zij hebben gewoonlijk een pikorde, waarbij een vis, de 'Alpha Modderkruiper' heel duidelijk de leiding heeft en dit is meestal (maar niet altijd) de grootste modderkruiper in het aquarium en is vaak een vrouw.

Volg deze 'Aantallen' regel en u krijgt de kans om hun natuurlijk gedrag en hun volle potentie te zien, maar het is duidelijk dat het houden van slechts één (of een te klein aantal) van deze opvallend sociale vis, gewoon wreed is.

Geen haast

Botia zijn zeer gevoelig voor minder dan goed water, en moeten daarom niet als eerste vis aan het nieuwe aquarium worden toegevoegd. Idealiter moet het aquarium al een paar maanden draaien voordat je modderkruipers toevoegt. Voor de meer vreedzame soorten, moet u investeren in een aantal 'dithering vissen' (red. afleidingsvissen).

Modderkruipers hebben graag de mogelijkheid om hun hoofd buiten hun grot te steken en andere vissen te zien zwemmen, die ze kunnen laten weten dat het veilig is om buiten te komen spelen. Geschikte afleidingsvissen zijn bijvoorbeeld, barbelen, danio, rasboras en tetra's, maar dit

zal afhankelijk zijn van het soort modderkruiper die je wilt houden - sommigen zijn niet zo vriendelijk!

De vissen selecteren

Bij het selecteren van uw modderkruipers, wilt u er zeker zijn dat u gezonde vis meeneemt. Het is daarom raadzaam om rond te winkelen totdat u zeker weet dat de verkoper goed uitgeruste en goed gevoede vissen heeft, bij voorkeur ten minste 5 cm in grootte (met uitzondering van de dwergsoort *Y. sidthimunki*). Kleinere vissen zijn over het algemeen zwakker en het kan zijn dat deze het niet goed doen, tenzij intensief gevoed, dat is meestal niet mogelijk in de beslotenheid van het aquarium. De modderkruipers moeten na het invoeren een paar weken in quarantaine vóór de verkoop om ervoor te zorgen dat er geen problemen ontstaan. Vermijd vissen die lethargisch lijken met samen geklemde vinnen, of vissen die een pijnlijk ondergewicht laten zien.

Nieuwe vissen introduceren

Modderkruipers hebben krachtige wapens verborgen net onder hun ogen in de vorm van stekels, die ze kunnen gebruiken als afweermecanisme. Normaal blijft deze plat vlak tegen hun huid zodat ze gemakkelijk onopgemerkt blijven. Daarom moet je altijd voorzichtig zijn bij het vangen met een netje bij deze vissen aangezien ze die stekels kunnen uitzetten ter zelfverdediging als ze worden bedreigd. De stekels kunnen verstrikt raken in het netje en hierdoor veel ellende veroorzaken. Ook de verkoper moet altijd een 'dubbele zak' gebruiken als hij modderkruipers verkoopt, om ervoor te zorgen dat hun stekels de zak niet lekprikken tijdens uw reis naar huis. Grotere exemplaren hebben soms zelfs een derde laag nodig.

Bij aankomst thuis, moet je de aquarium verlichting uitschakelen, terwijl je de modderkruipers acclimatiseert, om stress te minimaliseren. Eenmaal geacclimatiseerd en vrijgelaten in het aquarium, laat u het licht enkele uren uit en schakelt u deze later in zodat zij aan hun nieuwe omgeving kunnen wennen en verkennen in relatieve duisternis.

Een gemeenschappelijk kenmerk van nieuw geïntroduceerde modderkruipers (of als u de inrichting van een bestaand aquarium met modderkruipers omgooit) is dat ze gedrag gaan vertonen wat de modderkruiper liefhebbers de bijnaam 'The Loachy Dance' hebben gegeven. Dit is waar ze in een school op en neer duiken, aan

de zijkanten en de hoeken van het aquarium. Dit neemt meestal na een paar dagen af als ze hun nieuwe thuis hebben leren kennen. Het is echter niet waarschijnlijk dat de dans altijd een stressreactie is, aangezien modderkruipers erom bekend staan dit te doen, zelfs in aquaria die al jaren draaien. Ik zie regelmatig mijn schooltje van veertig Clown Botia's dit in de avonduren doen onder de blauwe maan verlichting. Zij doen gewoonlijk hun dans als bijna voertijd is en ze heel duidelijk opgewonden zijn. Ik denk dat in dit geval het meer een sociaal bindings gedrag is, waarbij ze tegen elkaar aanbotsen en zo laten weten dat ze er zijn - ze lijken zich gelukkig en veilig te voelen in dergelijke omstandigheden.

De vissen voeren

Men heeft bij modderkruipers, vaker wel dan niet, de neiging om ze op een hoop te gooien onder de enigszins misleidende categorie 'aaseters'. Maar dat zijn ze niet. Deze bodembewonende vissen hebben hun eigen voedsel bron, en dit moet zo gevarieerd mogelijk zijn.

In de winkel waar ik werk, hebben we een uitgebreid aanbod modderkruipers (meestal tussen de dertig en veertig soorten op een gegeven moment). Om deze in tip-top conditie te houden, voeren we drie keer per dag kleine hoeveelheden zowel gedroogde als diepvriesproducten. De belangrijkste voeding is die aan het einde van de dag wanneer de lichten uit gaan - zoals ik al eerder zei, de meeste modderkruipers geven de voorkeur aan gedempt licht en ze hebben niet allemaal genoeg zelfvertrouwen om erop uit te gaan totdat de lichten gedempt zijn. Dit is iets wat ik ook probeer te bereiken in mijn 210x68x 70 cm (1000 liter) Clownbotia aquarium thuis. Ik gebruik verschillende zinkende meerval tabletten, zinkende carnivoor pellets, algenwafers, Tetra Prima, en diepvriesproducten zoals witte muggenlarven (hun favoriet), artemia, watervlooien, krill, mysis, enz. Grotere exemplaren stellen gehakte garnalen (salade garnalen) erg op prijs. Ik heb persoonlijk de neiging om weg te blijven van rode muggenlarf omdat dit een zeer rijk voedsel is. Als u ervoor kiest om het te voeren, doe dat dan met mate. U kunt het dieet ook aanvullen met schijfjes komkommer, courgette of zelfs meloen, die op hun plaats gehouden kunnen worden met een zeewater sla knijper of verzwaard worden met enkele waterplantloodjes, hiervan zouden de modderkruipers zeer moeten genieten. Bij het geven van in het aquarium, is het niet ongebruikelijk te zien dat de wat kleinere modderkruipers een stuk grijpen en wegzwemmen naar een schuilhol om het in alle rust op

te eten, ver weg van hun grotere collega modderkruipers, die anders proberen het eten recht uit hun mond te stelen!

Grijs worden

Sommige soorten (die ik later zal bespreken) zijn agressiever dan andere. Echter, zelfs de meest vredelievende soorten zullen af en toe onderling ruzie met elkaar hebben, dit vindt doorgaans plaats tussen twee vissen van gelijke grootte. Je zult zien dat de vissen in kwestie valer en grijzer worden qua uiterlijk. Ze zetten hun vinnen wijd uit en nemen een positie in met hun neus licht naar beneden, terwijl ze elkaar omcirkelen en hoorbaar geluid maken. Ze kunnen ook proberen elkaar te bijten, maar hier hoeft je je doorgaans geen zorgen om te maken aangezien ze elkaar hiermee normaal gesproken niet beschadigen en de onenigheid relatief snel wordt beslecht. Als je een grote groep houdt, zal de agressie zich spreiden over de hele school zodat niet een vis constant het slachtoffer is en overstresst raakt.

10 Verschillende soorten

De afbeeldingen van al deze 10 soorten treft u op de volgende pagina aan.

1. Chromobotia macracanthus - Clown Botia

Ik zal beginnen met de modderkruiper die het populairst is in onze hobby - De Clownbotia (Chromobotia macracanthus) - alhoewel het waarschijnlijk niet de populairste zou moeten zijn, gezien zijn grootte als volwassene. Deze vis, van Indonesische afkomst, wordt vaker wel dan niet verkocht, aan onwetende aquariumhouders om hun aquarium te verlossen van slakken. Ja, ze eten slakken, maar dat doen andere, kleinere (en doorgaans meer schikte) modderkruiper soorten ook. Clownbotia's kunnen

een lengte bereiken van 30-40 cm in het thuis aquarium en worden zelfs groter in het wild. Boeken, websites of verkopers die suggereren dat ze slechts 15 centimeter groot worden, geven simpelweg onjuist advies. Om deze fantastische vissen te houden, moet je kleinere exemplaren houden in een aquarium van minimaal 1 meter 20 lang en bereid zijn ze te verhuizen naar een aquarium van minimaal 1 meter 80 x 60 x 60 wanneer ze volwassen worden. Als je jezelf niet bereid ziet dit formaat aquarium voor ze aan te schaffen, zou je beter kunnen investeren in een soort die niet deze grootte bereikt. Clowns tientallen jaren oud worden (sommige bronnen suggereren tot 50 jaar) indien er op de juiste manier voor gezorgd wordt, het zijn dus een levenslange investering en zouden met respect behandeld moeten worden. Een erg ruwe richtlijn: sommige van mijn wat oudere bewoners bereikten de 23 centimeter binnen 10 jaar. Ik heb gedurende een aantal jaar ook grotere exemplaren gekocht, de grootste was 35 centimeter in lengte en men dacht dat deze meer dan 15 jaar oud was. Volwassenen zijn erg sterke vissen en hebben een groot zwem gedeelte nodig. Het oppervlak van het aquarium is altijd belangrijker dan de hoogte. Niettemin, als je ze een groot aquarium kan geven, zullen ze je belonen met verbazingwekkende vertoningen van natuurlijk gedrag. Ze zijn vredelievend tegen over andere vissen en verwonden kleinere soorten nooit expres.

2. Botia almorhae

Botia almorhae (voorheen bekend als de Botia lohachata) wordt in de UK of VS vaak aangeboden onder de naam Pakistani Loach. Het is een wit gekleurde vis met zwarte markeringen over zijn lichaam met min of meer 'Y' en 'O' vormen, dit geeft hem internationaal de gebruikersnaam de Yo-Yo Loach. Door hun iets meer humeurige aard, suggereren sommige bronnen dat je ze beter solitair kunt houden, maar dat verhoogt alleen maar het agressie niveau naar andere vissoorten. Gehouden als groep, zullen deze modderkruipers zich meer met elkaar bezighouden dan met andere aquarium bewoners, alhoewel kleine vissen en vissen met lange vinnen zeker vermeden moeten worden. Botia almorhae kunnen 17 centimeter lang worden en hun markeringen veranderen in een net patroon naarmate ze ouder worden.

3. Botia dario

Botia Dario, ook bekend als de Queen Loach of Bengal Loach, heeft de neiging om wisselvallig te zijn qua temperament. Bekenden van mij hebben deze soort gehouden met andere vissen, inclusief andere Botia's zonder enige duidelijke agressie. Ik heb echter eens een school van dertien van deze vissen in mijn grote Clown Botia aquarium los gelaten, waar ze een volslagen ravage aanrichtten en alle vinnen van de Clown Botia's afbeten, zelfs van degenen die naar verhouding gigantisch waren.

Het heeft me het grootste deel van een dag gekost om ze weer te vangen en te her-huisvesten. Ik wil dus adviseren om wat voorzichtigheid te betrachten als je deze soort overweegt. Er is bekend dat ze zo'n 15 centimeter lang kunnen worden in hun natuurlijke stroompjes in India en Bangladesh, maar de meeste exemplaren die ik heb gezien halen deze lengte niet, 10-12 centimeter is meer gebruikelijk. Ze kunnen een beetje territoriaal zijn en onderling ruzieën ze van tijd tot tijd, maar in een matig onstuimige bak met barbelen van gemiddelde grootte of Tetra's met hoge lichamen zouden ze het wel goed moeten doen.

4. Botia histrionica

De Gouden Zebra Modderkruiper, Botia histrionica, is een prachtige aanvulling op het gezelschapsaquarium. Ze worden maximaal ongeveer 13 centimeter lang. Ze zijn niet altijd even goed beschikbaar in de hobby als dat ze zouden moeten zijn. Ze worden gevangen in de heldere bergstromen tussen India en Myanmar. Deze fraaie vis heeft een patroon van onregelmatige strepen op een witte achtergrond. Ze hebben een vredelievend temperament en kunnen met de meeste andere vissen worden samengehouden, uitgezonderd sommige varianten met lange vinnen.

5. Botia kubotai

Een relatief nieuwe ontdekking, de Botia kubotai, wordt in het engels ook wel aangeduid als de Polka Dot Loach (gestippelde modderkruiper). Ze zijn afkomstig uit de snel stromende wateren in Myanmar. Men denkt dat ze een maximum lengte kunnen bereiken van zo'n 15 centimeter en kunnen worden gehouden met de meeste gezelschapsvissen, alhoewel erg kleine of langvinnige varianten waarschijnlijk het best vermeden worden. Het is een redelijk vredelievende soort, alhoewel er af en toe wel wat onenigheid tussen individuen binnen de school kunnen voorkomen, of met andere Botia soorten die het aquarium delen als deze ongeveer dezelfde markeren hebben - er ontstaat echter zelden echt schade. Geen twee vissen hebben exact hetzelfde kleurpatroon en de markeringen kunnen veranderen naarmate de vis ouder wordt.

6. Botia rostrata

Botia-rostrata In 2004, berichtte vis taxonoom Dr. Maurice Kottelat dat hij de Ladder Modderkruiper, Botia rostrata beschouwde als een junior synoniem van de Botia almorhae. Ik heb ze evengoed hier opgenomen omdat ze nog steeds worden geëxporteerd en verkocht als een "seperate" soort en ze vrij algemeen verkrijgbaar zijn in de handel. Ondanks de ontwikkeling die deze twee soorten aan elkaar verbind, berichtten veel mensen dat deze vissen echt veel vriendelijker zijn dan de Botia almorhae. Jonge dieren hebben een zwarte dubbele balk (net als een

ladder) op een wit-gouden ondergrond en naarmate de vis ouder wordt, veranderd dit in een net-achtig patroon. In het wild komt deze soort voor in de heuvelstromen van India en Bangladesh waar ze zo'n 16 centimeter lang kunnen worden. In het thuis aquarium worden ze meestal een 8,5 centimeter in lengte.

7. Botia striata

Waarschijnlijk de best verkrijgbare soort van wat ik de term "klein en vredelievend" geef zou zonder twijfel de Zebra modderkruiper (Botia striata) uit India zijn. Met een maximum lengte van zo'n 10 centimeter zijn ze beter geschikt voor de kleinere aquaria en zullen ze vredelievend samenleven met andere soorten. Zijn heerlijke patroon van elkaar afwisselende dunne witte en zwarte strepen is oogstrelend. Ik kan deze soort niet genoeg aanbevelen!

8. Yasuhikotakia modesta

Yasuhikotakia modesta (voorheen Botia modesta) is een ontzagwekkende blauw gekleurde vis met helder oranje-rode vinnen. Ze hebben echter een agressief karakter en zijn niet geschikt voor de omgeving van het normale gezelschapsaquarium. Ze kunnen een lengte bereiken van 25 centimeter maar worden zelden groter dan 18 centimeter in het thuis aquarium. Hun volwassen lengte vraagt om een aquarium van minimaal 1 meter 50 lang. Dit is een nachtdier, dus om ze goed te kunnen zien kun je het beste gebruik maken van een maanlicht verlichtingsset die een paar uur aangaat als de hoofdverlichting uit gaat. Dit is ook de beste tijd om ervoor te zorgen dat ze hun deel van het voer krijgen. Pas op voor geverfde exemplaren, die helaas nog steeds in de handel terecht komen. Hoe iemand kan denken dat de fantastische natuurlijke kleuren van deze soort aangepast moet worden begrijp ik echt niet - blijf uit de buurt van winkels die deze wrede en onnodige praktijken ondersteunen.

9. Yasuhikotakia morleti - Muisbotia

De Muis Botia, Yasuhikotakia (voorheen Botia) morleti is goedkoop, goed verkrijgbaar en blijft met ongeveer 10 centimeter vrij klein. Maar...wees gewaarschuwd! Deze kleine soort kan extreem vervelend zijn en worden het best gehuisvest in een groot aquarium vanwege hun hoge agressie niveau. Als ze in een te krappe ruimte worden

gehouden, kunnen ze veel schade toebrengen aan andere soorten. In een groter aquarium kun je wellicht geluk hebben met bijvoorbeeld een school muisbotia's samen met een groep snelle, medium grote barbelen. Dit moet met enige voorzichtigheid geprobeerd worden en regelmatig in de gaten worden gehouden om er zeker van te zijn dat er onder de andere inwoners geen slachtoffers vallen. Het zijn prachtige vissen met een licht glanzend goud-bruin lichaam, een zwarte streep over de bovenkant van het lichaam vanaf de neus tot aan de staart en een staartvin met zwarte stippen.

Ideale mede aquarium bewoners zijn onder andere modderkruipers uit de Tijger Botia groep (de Syncrossus sp), zoals de S. hymenophysa, S. helodes, en S. berdmorei. Tijger Botia's worden groot, sommigen tot wel 25 centimeter, zorg dus voor meer dan genoeg ruimte!

10. Yasuhikotakia sidthimunki

Yasuhikotakia (voorheen Botia) sidthimunki is het kleinste lid van de groep. Ze staan bekend als de Dwerg Botia, deze soort bereikt een maximale lengte van slechts 6 centimeter. Deze modderkruipers vormen een fascinerende aanwinst voor het kleinere aquarium, niet alleen om hun grootte, maar ook om een nogal ongebruikelijke gewoonte - ze scholen samen op een open stuk, vlak boven de bodem gedurende vele uren per dag (dit in tegenstelling tot andere modderkruipers). Spijtig genoeg wordt deze soort in het wild ernstig bedreigd door het bouwen van dammen in de rivieren van zijn thuisland Thailand. Vissen die tegenwoordig worden aangeboden zijn het resultaat van projecten om ze in gevangenschap te kweken (waarschijnlijk via hormonale injecties) en als gevolg hiervan kan de prijs vrij hoog liggen. Onthou dat deze vissen in een groep van vijf of meer individuen gehouden moet worden. Desondanks is deze charmante vredelievende modderkruiper een fantastische aanwinst voor het gezelschapsaquarium wat kleinere vissen bevat.

Ik hoop hiermee de wat vaker voorkomende soorten te hebben besproken en je wat inzicht te hebben gegeven in hun aparte gedrag en behoeftes. Als ze zich eenmaal op hun gemak voelen zijn het langlevende vissen die je belonen met de sociale interacties van hun natuurlijk gedrag. Oh ja, als je ze op hun kant ziet liggen, dan doen ze waarschijnlijk gewoon een tukje.